

Záverečná karta projektu

Názov projektu

Evidenčné číslo projektu

APVV-19-0314

Diskurz globálneho vzdelávania a jeho prax v Česku a na Slovensku

Zodpovedný riešiteľ **doc. Dr. Tomáš Imrich Profant**

Príjemca **Ekonomická univerzita v Bratislave - Fakulta medzinárodných vzťahov**

Názov pracoviska, na ktorom bol projekt riešený

Ekonomická univerzita v Bratislave, Fakulta medzinárodných vzťahov
Trnavská univerzita, Pedagogická fakulta
Univerzita Komenského, Fakulta sociálnych a ekonomických vied

Názov a štát zahraničného pracoviska, ktoré spolupracovalo pri riešení

Univerzita Hradec Králové, Česká republika

Udelené patenty/podané patentové prihlášky, vynálezy alebo úžitkové vzory, ktoré sú výsledkami projektu

Neboli udelené žiadne patenty.

Najvýznamnejšie publikácie (knihy, články, prednášky, správy a pod.) zhrňujúce výsledky projektu – uveďte aj publikácie prijaté do tlače

Kascak, Ondrej. 2022. "Test culture from a 'new economy of power relations' perspective". Discourse: Studies in the Cultural Politics of Education 43 (6): 912–28.

<https://doi.org/10.1080/01596306.2021.1919863>. [WoS]

Kascak, Ondrej, a Anette Boye Koch. 2023. "Early childhood education and care traditions and policy in an expanding Europe". Early Years 43 (4–5): 1016–29. [WoS]

<https://doi.org/10.1080/09575146.2022.2047012>.

Kaščák, Ondrej, a Martin Strouhal. 2023. "Inclusion Discourses in Contemporary Slovak Education Policy – From the Individual to the Community and from Right to Performance". European Journal of Education 58 (2): 197–208. <https://doi.org/10.1111/ejed.12556>. [WoS]

Hodorovská, M. - Rankovová, K. (2023): Reproducing Hierarchisation and Depoliticisation: Exploring Discursive 'Micro' Processes in Global Education, Critical Studies in Education, DOI: <https://doi.org/10.1080/17508487.2023.2249034>, [WoS]

Jurášek, D. (2023). Vibrant Civil Society in Slovakia? NGOs Supported by the CEE Trust Are Still Largely Dependent on External Financing After 20 Years. Czech Sociological Review, DOI: 10.13060/csr.2023.055, [WoS]

Uplatnenie výsledkov projektu

Akademické výstupy projektu si našli svoje uplatnenie tým, že pomáhajú zlepšovať prax poukazovaním na jej doterajšie nedostatky. Význam spoločenskej kritiky sa ukazuje práve v nedostatkoch vzdelávacieho procesu a akademické zrkadlo spoločnosti vytvára priestor pre

hlbšie a systematickejšie zamyslenie sa nad doterajším smerovaním slovenskej vzdelávacej politiky. Kurikulárna reforma prebiehajúca počas riešenia projektu tak bola prostredníctvom riešiteľov ovplyvnená aj zisteniami z tohto výskumu tým, že sa na nej do tej miery, do akej im to bolo umožnené, podieľali. Mimovládne organizácie dostali vďaka výskumu spätnú väzbu na svoju prácu nielen v globálnom vzdelávaní.

Súhrn výsledkov riešenia projektu a naplnenia cieľov projektu v slovenskom jazyku (max. 20 riadkov)

Analýzy vykonané počas trvania projektu prišli s viacerými relevantnými zisteniami. Základným zistením bolo, že globálne vzdelávanie na Slovensku reprodukuje nerovné mocenské vzťahy podobne ako to bolo zistené obdobnými výskumami v Nemecku, vo Veľkej Británii či Portugalsku. Hierarchizácia v diskurze nadraduje Nás nad Ich a podobne ako nemecké, ani slovenské globálne vzdelávanie nie je určené všetkým slovenským žiakom a žiačkam, ale do veľkej miery len tým, ktorí pochádzajú zo strednej triedy. Diskurz globálneho vzdelávania vedie k paternalistickému vyvolávaniu súcitu a mesianizmu namiesto riešenia štrukturálnych a historických príčin súčasného stavu nerovnosti a chudoby, proti ktorej chce bojovať. Tieto výsledky riešenia projektu odkazujú na výsledky širšej inštitucionálnej perspektívy. Vidno prenášanie medzinárodného diskurzu na národnú a mimovládnu úroveň v rámci globálnej guvernamentality. Dokumenty OECD a EÚ vytvárajú ekonomizujúce vnímanie školského formovania. Mimovládny sektor je zas na Slovensku naďalej do veľkej miery financovaný zo zahraničia a to z verejných zdrojov, čo môže prispievať k prenosu oficiálnych zahraničných diskurzov na domácu mimovládnu úroveň a k odcudzeniu sa občianskej spoločnosti slovenským občanom. Porovnanie dominantného diskurzu s praxou radikálnejšej mimovládnej organizácie predbežne ukazuje odlišný prístup v podobe kritickej analýzy konkrétnych spoločenských javov, ktorá v analýze dominantných mimovládnych aktérov diskurzu absentovala. Ciele projektu (1. analyzovať materiály globálneho vzdelávania, 2. rozhovory s a pozorovania aktérov diskurzu globálneho vzdelávania a 3. porovnanie s radikálnejšími aktérmi) sa tak podarilo naplniť.

Súhrn výsledkov riešenia projektu a naplnenia cieľov projektu v anglickom jazyku (max. 20 riadkov)

The analyses conducted during the project revealed several relevant findings. The fundamental discovery was that global education in Slovakia reproduces unequal power relations, similar to what has been found in comparable studies in Germany, the United Kingdom, and Portugal. The hierarchy in discourse places Us above Them, and similar to the German Global Education, the Slovak Global Education is not intended for all Slovak students but largely for those from the middle class. The discourse of global education leads to paternalistic evocation of sympathy and messianism instead of addressing the structural and historical causes of the current state of inequality and poverty it aims to combat. The project's results point to broader institutional perspectives, indicating the transfer of international discourse to national and non-governmental levels within global governmentality. OECD and EU documents create an economized perception of educational shaping. The non-governmental sector in Slovakia continues to be largely funded from abroad and from public sources, which may contribute to the transmission of official foreign discourses to the domestic non-governmental level and alienation from Slovak citizens. A preliminary comparison of the dominant discourse with the practice of a more radical non-governmental organization shows a different approach in the form of a critical analysis of specific social phenomena, which was absent in the analysis of dominant non-governmental actors. The project's goals (1. analyzing materials of global education, 2. interviews and observations of global education discourse actors and 3. comparison with more radical actors) have thus been achieved.